

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 23-7A, LT-01402 Vilnius, tel. 8 706 63 687, faks. 8 706 63 679,
el. p. etd@etd.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188600362

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2018-06-12

Nr. 486

Į 2018-06-08

Nr. (28.2-83)-3-2316

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857
18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1560, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 18 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1575 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1666 DERINIMO**

Europos teisės departamentas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2018 m. birželio 8 d. raštą Nr. (28.2-83)-3-2316, kuriuo teikiamas vertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1560, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1575 ir Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1666“ projektas (toliau – LRV nutarimo projektas).

LRV nutarimo projektu siūloma nepritari Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 pakeitimo projektams Nr. XIIIP-1560, Nr. XIIIP-1575 ir Nr. XIIIP-1666 (toliau – Įstatymo projektai). Paminėtina, kad Europos teisės departamentas taip pat vertino įstatymų projektus Nr. XIIIP-1560 ir XIIIP-1575 ir teikė panašias išvadas Lietuvos Respublikos Seimui, kokios nurodomos LRV nutarimo projekte kaip nepritarimo šiems įstatymų projektams priežastys.

Todėl pastabų ar pasiūlymų LRV nutarimo projekto nuostatoms dėl jų atitikties Europos Sąjungos teisei neturime.

Generalinio direktoriaus pavaduotoja

Rūta Krasuckaitė

Daiva Stepanienė, tel. 8 706 68 083, el. p. daiva.stepaniene@etd.lt

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 706 68060,
faks. 8 706 68095, el. p. ntakd@ntakd.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Ūkio ministerijai

2018-06-14 Nr. S-1734(3)
I TAIS Nr. 18-7180

DĖL SUDERINIMUI PATEIKTO TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 18-7180

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas), susipažinęs su Ūkio ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1560, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1575 ir Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1666“ projektu (toliau – Nutarimo projektas), teikia pastabas pagal kompetenciją.

1. Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1666 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1666).

Įstatymo projektu Nr. XIIIIP-1666 siekiama uždrausti Lietuvos Respublikoje gaminti ir (ar) parduoti maisto produktus, žaislus ir kitas vaikams ir paaugliams skirtas prekes, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą.

Departamento nuomone, siūlomas teisinis reguliavimas, priešingai nei nurodoma Nutarimo projekte, patenka į Alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) taikymo sritį. Įstatymo 1 str. 1 d. nustatyta, kad Įstatymo tikslas – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui, nustatyti teisės gaminti, parduoti, įvežti, importuoti ir eksportuoti šiame Įstatyme reglamentuojamus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus. Įstatymo 3 str. 5 p. nustatytas valstybės alkoholio kontrolės politikos principas – drausti priemones, skatinančias jaunimą pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus. Taigi, sistemiškai vertinant šias Įstatymo nuostatas, matyti, kad siūlomas teisinis reglamentavimas atitinka tiek Įstatymo tikslą, tiek Įstatyme nustatytą vieną iš alkoholio kontrolės principų, nes, akivaizdu, kad Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1666 siūlomu teisiniu reglamentavimu siekiama vaikus ir paauglius apsaugoti nuo formuojamo įspūdžio, kad alkoholio vartojimas yra įprastas ir nekenksmingas. Prekyba prekėmis, skirtomis vaikams ir paaugliams ir kurių dizainas imituoja alkoholinių gėrimų tarą, Departamento nuomone, nėra suderinama su Įstatymo 3 str. 5 p. nustatytu alkoholio politikos principu ir Įstatymo tikslu, nes platinant tokią produkciją vaikai ir paaugliai pratinami prie alkoholinių gėrimų vartojimo, jiems sudaromas įspūdis, kad alkoholinių gėrimų vartojimas yra neatsiejama švenčių (pvz., gimtadienių) dalis.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komiteto 2017-05-31 posėdyje buvo svarstomas Lietuvos Respublikos Seimo narės A. Kubilienės 2016 m. gruodžio 13 d. pasiūlymas dėl žaislų, maisto produktų ir kitų prekių, skirtų vaikams ir paaugliams, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą, gamybos ir (ar) pardavimo uždraudimo ir jam buvo pritarta. Įvertinus tai, kad šis ribojimas yra susijęs su Europos Sąjungos prekybos laisve ir prieš priimanč jį būtina inicijuoti notifikavimo Europos Komisijai procedūras pagal 2015 m. rugsejo 9 d.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, buvo nutarta parengti ir užregistruoti minėtą pasiūlymą įgyvendinantį Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

Taip pat paminėtina, kad analogiškas teisinis reglamentavimas, numatantis, kad Lietuvos Respublikoje draudžiama gaminti ir (ar) parduoti žaislus, maisto produktus ir kitas prekes, kurių dizainas imituoja tabako gaminius ar jų vienetinius pakelius jau yra nustatytas Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 18 str. 1 d. 8 p.

2. Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1575 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1575).

Departamento nuomone, Įstatymo projekto Nr. XIIIP-1575 tikslais siekiama visuomenės sveikatai naudingų tikslų – visų pirma mažinti alkoholio vartojimą.

Kita vertus, Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1575 tikslintinas juridinės technikos aspektu, nes jame naudojama sąvoka „puodelio tipo pakuotės su nuplėšiamais dangteliais“ būtų lengvai apeinama (pvz., tik formaliai pakeičiant pakuotės formą ar uždarymo būdą). Be to, Departamento nuomone, turėtų būti kompleksiskai sprendžiamas klausimas dėl spiritinių gėrimų pakuočių tūrio ribojimų.

Kitos Įstatymo projekto Nr. XIIIP-1575 nuostatos, susijusios su alkoholinių gėrimų pakuočių tūrio ribojimu, Departamento nuomone, stokoja išsamaus pagrindimo.

3. Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1560 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1560).

Departamento nuomone, Įstatymo projektui Nr. XIIIP-1560, Departamento nuomone, nepritartina, nes nepateikiama jokių duomenų, pagrindžiančių tokį smulkų pakuočių dydžių suskirstymą.

Direktoriaus pavaduotoja,
laikinais vykdanti direktoriaus funkcijas

Gražina Belian

Jurgis Kazlauskas, tel. 8 706 68066, jurgis.kazlauskas@ntakd.lt

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2018-06-18
į 2018-06-08

Nr. (10.2.2.5-411) 10-4786
Nr. (28.2-83)-3-2316

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komitetui

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1560, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1575 ir Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1666“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektu siūloma nepritarti minėtiems įstatymų projektams.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija savo poziciją dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1560 (toliau – projektas Nr. XIIIIP-1560), Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1575 (toliau – projektas Nr. XIIIIP-1575) ir Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1666 (toliau – projektas Nr. XIIIIP-1666) 2018 m. birželio 6 d. raštu Nr. (10.2.2.5-411)10-4437 pateikė Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai (Ministro Pirmininko pavedimo, įforminto Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2018 m. gegužės 24 d. rezoliucija Nr. S-1723, pirmajam vykdytojui), į kurią Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, rengiant Nutarimo projektą, neatsižvelgė, todėl pakartotinai teikiame pastabas.

Atkreipiame dėmesį, kad:

1. Nutarimo projektas yra pagrįstas išimtinai verslo interesu (laisvo prekių judėjimo užtikrinimo, prekybos kliūčių, naštos verslui ir nepagrįsto verslo suvaržymo vengimo) gynimo siekiu, kai tuo tarpu į visuomenės sveikatos išsaugojimo siekį visiškai nėra atsižvelgiama.

2. Remiantis Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – Alkoholio kontrolės įstatymas) 4 straipsnio 1 dalimi, alkoholio produktai yra priskiriami specialiems gaminiams, kurių apskaitai, gamybai, įvežimui, importui, eksportui, prekybai ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas ypatingas valstybinio reglamentavimo režimas.

3. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo tikslas – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui, nustatyti teisės gaminti, parduoti, įvežti, importuoti ir eksportuoti šiame Įstatyme reglamentuojamus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus.

4. Kalbant apie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 34 straipsnį, kuriame įtvirtintas kiekybinių importo apribojimų ir visų lygiaverčio poveikio priemonių tarp ES valstybių narių draudimas, paminėtina, kad remiantis SESV 36 straipsniu (EB sutarties ex 30 straipsnis) 34 ir 35 straipsnių nuostatos nekliudo taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, jei jie yra pateisinami visuomenės dorovės, viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos bei pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais.

Dėl Projekto Nr. XIIIIP-1666, kuriuo siekiama įvesti draudimą gaminti ir (ar) parduoti maisto produktus, žaislus ir kitas prekes, skirtas vaikams ir paaugliams, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą.

Priešingai, nei nurodoma Nutarimo projekte, teisinio reguliavimo priemonė patenka į Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo taikymo sritį, nes jo 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad "Įstatymo tikslas – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui <...>", 1 straipsnio 2 dalyje – "Įstatymas reglamentuoja santykius, susijusius su alkoholio produktų, maisto ir kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamyba, prekyba, laikymu, gabenimu, įvežimu, importu, eksportu, vartojimu, reklama, rėmimu, ir nustato valstybės alkoholio kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindus. Įstatymo 3 straipsnyje nurodyti valstybės alkoholio kontrolės politikos principai: 4 dalyje – riboti alkoholinių gėrimų pardavimo ir vartojimo skatinimą, 5 dalyje – drausti priemonės, skatinančias jaunimą pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus, 11 dalyje – skatinti socialinės aplinkos be alkoholio kūrimą. Taigi, Projektu Nr. XIIIIP-1666 siūloma teisinio reguliavimo priemonė atitinka Įstatymo tikslą, teisinio reguliavimo sritį, 3 straipsnio 4, 5 ir 11 dalyse įtvirtintus valstybės alkoholio kontrolės politikos principus. Priešingai, prekyba maisto produktais, žaislais ir kitomis prekėmis, skirtomis vaikams ir paaugliams, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą, prieštarauja minėtiems valstybės alkoholio kontrolės politikos principams. Be to, socialiai atsakingas verslas turėtų nenaudoti alkoholinių gėrimų ir (ar) jų taros dizainą imituojančių prekių, kurias platinant vaikai ir paaugliai pratinami prie alkoholinių gėrimų vartojimo, jomis sudaromas įspūdis, kad alkoholinių gėrimų vartojimas yra įprastas ir nekenksmingas.

Pažymėtina, kad tabako kontrolės sistemoje jau keleri metai veikia analogiškas draudimas gaminti ir (ar) parduoti žaislus, maisto produktus ir kitas prekes, kurių dizainas imituoja tabako gaminius ar jų vienetinius pakelius (Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 18 straipsnio 8 dalis).

Siūlome pritarti Projektui Nr. XIIIIP-1666 ir jį notifikuoti Europos Komisijai.

Dėl Projekto Nr. XIIIIP-1575, kuriuo siekiama proporcingai griežtinti Įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytus alkoholinių gėrimų pakuočių tūrio apribojimus, bei įvesti apribojimą puodelio tipo tarai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pritaria Projektui Nr. XIIIIP-1575, kaip ribojančiam alkoholinių gėrimų prieinamumą. Įvedamos teisinio reguliavimo priemonės itin aktualios Lietuvai, siekiant spręsti alkoholio prieinamumo problemą rizikingai alkoholį vartojančių asmenų grupėje. Tačiau, siekiant uždrausti alkoholinių gėrimų prekybą mažos talpos vienkartinėse pakuotėse, siūlome tikslinti šio projekto nuostatas dėl draudimo parduoti alkoholinius gėrimus būtent „puodelio tipo pakuotėse su nuplėšiamais dangteliais“. Siūlome apibrėžti šio tipo alkoholinių gėrimų tarą plačiau, siekiant išvengti ateityje galimo piktnaudžiavimo, modifikavus konkrečiai apibrėžtą tarą, apeiti įvedamą draudimą (pvz., pakeitus pakuotę į stačiakampio formos arba vietoje nuplėšiamų naudojant užsukamus dangtelius ir pan.). Patikslintą Projektą Nr. XIIIIP-1575 siūlome notifikuoti Europos Komisijai.

Dėl Projekto Nr. XIIIIP-1560, kuriuo siekiama diferencijuoti alkoholinių gėrimų tarą pagal 5 pozicijas.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, Projekte Nr. XIIIIP-1560 siūlomos priemonės yra pernelyg smulkiai diferencijuotos ir nepagrįstai apsunkintų alkoholio kontrolę. Todėl šiam projektui nepritariame ir siūlome apsiriboti alkoholio kontrolės priemonėmis, numatytomis Projekte Nr. XIIIIP-1575 ir Projekte Nr. XIIIIP-1666.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, nepritariame Nutarimo projektui ir siūlome Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai jį tikslinti, siekiant užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp verslo ir teisėtų visuomenės sveikatos išsaugojimo interesų gynimo, objektyviai reaguojant į itin aktualią visuomenės sveikatos problemą, pagrįstą alkoholio vartojimo ir jo sukeltų pasekmių statistika Lietuvoje kitų ES šalių kontekste.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga